

Θεσσαλιώτιδος Τιμόθεος: Ο Τίμιος Πρόδρομος ως πρότυπο προφητικής, αγγελικής, αποστολικής και μαρτυρικής ζωής

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων

Το εσπέρας της Παρασκευής 28 Αυγούστου 2026, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεος χοροστάτησε στην ακολουθία του Εσπερινού, επί τη εορτή της Αποτομής της Τιμίας Κεφαλής του Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου, στον Ιερό Παρεκκλήσιο Τιμίου Προδρόμου Υπέρειας.

Μετά το πέρας της ακολουθίας, ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στο ιερό πρόσωπο

του Τιμίου Προδρόμου, αναδεικνύοντας τις τέσσερις χαρακτηριστικές ιδιότητες με τις οποίες τον παρουσιάζει η υμνολογία της Εκκλησίας: ως Προφήτη, Άγγελο, Απόστολο και Μάρτυρα.

Αφορμή για την ανάπτυξη της ομιλίας αποτέλεσε το πρώτο τροπάριο από τη Λιτή

της εορτής, το οποίο θέτει το ερώτημα: «Τι σε καλέσω προφήτα άγγελον, απόστολον ή μάρτυρα;». Ο υμνογράφος, όπως εξήγησε ο Σεβασμιώτατος, απαντά στο ερώτημα, χαρακτηρίζοντας τον Τίμιο Πρόδρομο Άγγελο, επειδή έζησε αγγελικό βίο, Απόστολο, επειδή μαθητεύει τον κόσμο, και Μάρτυρα, επειδή υπέρ του Χριστού υπέστη τον αποκεφαλισμό.

Η Εκκλησία αναγνωρίζει στον Τίμιο Πρόδρομο μια μοναδική θέση, καθώς ο ίδιος ο Κύριος αναφέρθηκε στο πρόσωπό του με τρόπο ιδιαίτερα τιμητικό, λέγοντας ότι δεν έχει γεννηθεί από γυναίκα μεγαλύτερος από τον Ιωάννη. «Καταλαβαίνετε λοιπόν ότι ήταν ο μέγιστος άνθρωπος και ο μείζων των προφητών», σημείωσε ο Σεβασμιώτατος, υπογραμμίζοντας το μέγεθος της προσωπικότητας και της αποστολής του.

Ο Τίμιος Πρόδρομος υπήρξε πρώτα από όλα Προφήτης. Ο Σεβασμιώτατος στάθηκε στις προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης που προανήγγειλαν την έλευσή του και τον ρόλο που θα διαδραμάτιζε ως εκείνος που θα προετοίμαζε τον δρόμο για την έλευση του Χριστού. Στα αναγνώσματα που ακούστηκαν κατά τον Εσπερινό, ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στον Προφήτη Ησαΐα, ο οποίος προαναγγέλλει τον

ερχομό εκείνου που θα προετοιμάσει την οδό του Κυρίου, καθώς και στον Προφήτη Μαλαχία, ο οποίος παρουσιάζει τον Πρόδρομο ως τον «λύχνο» που θα έρθει να φωτίσει τους ανθρώπους πριν από την έλευση του φωτός, του Χριστού.

Η προφητική αποστολή του Ιωάννη δεν ξεκίνησε όταν εμφανίστηκε δημόσια και άρχισε το κήρυγμά του. Ήδη από την κοιλία της μητέρας του, της Ελισάβετ, φανερώθηκε η ιδιαίτερη σχέση του με τον ερχόμενο Χριστό. Όταν η Ελισάβετ συναντήθηκε με την Παναγία, το βρέφος Ιωάννης «εσκίρτησε» από αγαλλίαση, γεγονός που συνδέεται με την αναγνώριση της παρουσίας του Κυρίου.

Ο Τίμιος Πρόδρομος, όμως, δεν περιορίστηκε στο να προφητεύσει για τον Χριστό.

Το σπουδαιότερο ήταν ότι γνώρισε Εκείνον για τον οποίο προφήτευε και Τον υπέδειξε στους ανθρώπους. Στα νερά του Ιορδάνη αναγνώρισε τον Ιησού Χριστό και Τον έδειξε στον λαό, μαρτυρώντας για Εκείνον ως τον Αμνό του Θεού που αίρει την αμαρτία του κόσμου.

Ιδιαίτερη θέση στην ομιλία κατείχε και το γεγονός της Βαπτίσεως του Κυρίου στον Ιορδάνη. Ο Τίμιος Πρόδρομος, βλέποντας ενώπιόν του τον ενανθρωπήσαντα Θεό, δεν ήθελε αρχικά να Τον βαπτίσει. Ο Χριστός, όμως, του ζήτησε να προχωρήσει, προκειμένου να εκπληρωθεί «πάσα δικαιοσύνη». Το βάπτισμα του Χριστού στον Ιορδάνη συνδέεται έτσι με το μυστήριο της αναγεννήσεως του ανθρώπου, καθώς ο άνθρωπος καλείται μέσα στην Εκκλησία, διά του ύδατος και του Πνεύματος, να αναγεννηθεί και να γίνει νέος εν Χριστώ άνθρωπος.

Χαρακτηρίζεται επίσης Άγγελος, επειδή έζησε αγγελική ζωή. Έζησε στην έρημο,

αφιερωμένος πλήρως στον Θεό, με τρόπο που φανέρωνε την απόλυτη αποδέσμευσή του από τα υλικά και την προσήλωσή του στην πνευματική ζωή. Η τροφή, η ενδυμασία και ο τρόπος ζωής του φανερώνουν την ασκητική του πορεία. Η τρίχινη προβιά που περιέβαλλε το σώμα του και η ζώνη στη μέση του έγιναν χαρακτηριστικά στοιχεία της εικόνας του, συμβολίζοντας την ασκητικότητα και την ταπείνωσή του.

Ο Σεβασμιώτατος συνέδεσε την εικόνα αυτή με τη σύγχρονη ζωή του ανθρώπου και τις ποικίλες εξαρτήσεις που τον κρατούν δεμένο. Αναφέρθηκε στην εξάρτηση από το τσιγάρο, τον καφέ, την καλοπέραση, την ευδαιμονία, την πλεονεξία και την ειδωλολατρία, επισημαίνοντας ότι ο άνθρωπος πολλές φορές δεν μπορεί να κυριεύσει τον ίδιο του τον εαυτό, τη ζωή και τα πάθη του. «Δηλαδή, ομολογούμε και αποδεχόμαστε ότι είμαστε δούλοι», τόνισε, κάνοντας λόγο για «έκπτωση της ανθρωπίνης αξίας».

Απέναντι σε αυτή την κατάσταση, ο Τίμιος Πρόδρομος προβάλλει έναν εντελώς διαφορετικό τρόπο ζωής, μια ζωή ελεύθερη, αγγελική και ολοκληρωτικά στραμμένη προς τον Θεό. Χαρακτηριστική είναι και η εικόνα της αξίνης που συναντούμε σε πολλές παραστάσεις του Τιμίου Προδρόμου, με αφορμή τον λόγο του Προφήτη Ησαΐα: «Ιδού η αξίνη επί της ρίζης κείται».

Ο Σεβασμιώτατος χρησιμοποίησε την εικόνα αυτή μεταφορικά, καλώντας τον άνθρωπο να πάρει την «αξίνα» και να σκάψει την ίδια του την καρδιά, επειδή εκεί βρίσκονται οι ρίζες των κακών που πρέπει να απομακρυνθούν. Αυτό έκανε ο Τίμιος Πρόδρομος και αυτό μας διδάσκει, να εργαστούμε μέσα μας, να αναζητήσουμε όσα χρειάζεται να ξεριζωθούν και να καλλιεργήσουμε την καρδιά μας, ώστε να μπορεί να καρποφορεί εν Χριστώ.

Υπήρξε ακόμη Απόστολος, καθώς, όπως αναφέρει η υμνολογία, «εμαθήτευσε» τα έθνη. Πλήθη ανθρώπων, άρχοντες και απλοί άνθρωποι, συνέρρεαν στον Ιορδάνη για να ακούσουν το κήρυγμά του. Η φωνή του ήταν η «φωνή βοώντος εν τη ερήμω». Δεν επρόκειτο μόνο για την έρημο στην οποία κυριολεκτικά έζησε και κήρυξε, αλλά και για την έρημο των ανθρώπινων καρδιών. Ο Σεβασμιώτατος στάθηκε ιδιαίτερα σε αυτή την εικόνα, σημειώνοντας ότι πολλές φορές οι ανθρώπινες καρδιές είναι έρημες, αφημένες και διαλυμένες.

Μέσα σε αυτή την πνευματική έρημο ο Πρόδρομος καλούσε τους ανθρώπους σε

μετάνοια. Εκείνοι προσέρχονταν στον Ιορδάνη, εξομολογούνταν και λάμβαναν από τον Ιωάννη το βάπτισμα μετανοίας. Ο ίδιος, όμως, τους έδειχνε ότι το βάπτισμα που προσέφερε δεν ήταν το βάπτισμα της σωτηρίας. Το βάπτισμα της σωτηρίας έφερε ο Χριστός. Με αυτό το βάπτισμα, που λαμβάνουμε και εμείς μέσα στην Εκκλησία, ο άνθρωπος καλείται να γίνει εν δυνάμει άγιος και να ζήσει εν Χριστώ.

Γι' αυτό και η μετάνοια δεν παρουσιάζεται ως μια θεωρητική έννοια, αλλά ως μια πραγματική εσωτερική εργασία. Όπως η έρημος μπορεί να ποτιστεί και να καρποφορήσει, έτσι και η ανθρώπινη καρδιά, όταν καλλιεργηθεί και δεχθεί όσα χρειάζεται, μπορεί να γίνει τόπος καρποφορίας και ζωής εν Χριστώ.

Τέλος, ο Τίμιος Πρόδρομος υπήρξε Μάρτυρας. Μαρτύρησε για την αλήθεια και για το όνομα του Ιησού Χριστού, χωρίς να υπολογίσει την εξουσία και τις συνέπειες που θα είχε η δημόσια καταγγελία της αμαρτίας. Ο Ιωάννης τόλμησε να ελέγξει τον Ηρώδη για την παράνομη σχέση του με την Ηρωδιάδα και του είπε το χαρακτηριστικό «Ουκ έξεστί σοι», δηλαδή «δεν σου πρέπει». Δεν δίστασε να αντισταθεί στην αμαρτία, ακόμη και όταν απέναντί του βρισκόταν ένας ισχυρός άρχοντας.

Ο Σεβασμιώτατος αναφέρθηκε στην κατάσταση του Ηρώδη, ο οποίος είχε ήδη οδηγηθεί σε πράξεις βίας και εγκλήματα από τον φόβο μήπως χάσει την εξουσία του. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον διαφθοράς και αδυναμίας, ο Τίμιος Πρόδρομος στάθηκε ως ένας ασκητής που δεν φοβήθηκε να πει την αλήθεια. Έτσι, ο άνθρωπος της ερήμου γίνεται εκείνος που φωτίζει και καλλιεργεί την έρημο, μετατρέποντάς την σε παράδεισο. Η μαρτυρία του δεν περιορίστηκε στα λόγια. Επισφραγίστηκε με το ίδιο του το αίμα και τον μαρτυρικό του θάνατο.

Ολοκληρώνοντας την ομιλία του, ο Σεβασμιώτατος ευχήθηκε η ζωή όλων να γίνει «προδρομική», κατά το πρότυπο του Τιμίου Προδρόμου. Να είναι προφητική, αγγελική, αποστολική και μαρτυρική. Κάλεσε τους πιστούς να κρατούν μέσα στην καρδιά τους την παρουσία του Τιμίου Προδρόμου και να αναζητούν μπροστά στην εικόνα του όχι μόνο την τιμή προς το πρόσωπό του, αλλά και τα διδάγματα που προσφέρει η ζωή του. «Και αντί να κοιταζόμαστε πολύ στο καθρέφτη ας πάμε να κοιταχτούμε και λίγο μπροστά στην εικόνα του Τιμιού Προδρόμου», ανέφερε χαρακτηριστικά, προτρέποντας σε μια ουσιαστική αυτοεξέταση και σε έναν διαφορετικό τρόπο αντιμετώπισης της ζωής.

Ο Τίμιος Πρόδρομος, όπως υπογράμμισε ο Σεβασμιώτατος, δεν υπήρξε μόνο

πνευματικός καθοδηγητής, αλλά και κοινωνικός αναμορφωτής. Καλούσε τους ανθρώπους σε μετάνοια, προκειμένου να αποκτήσουν ήθος και προσωπικότητα, μέσα σε μια κοινωνία στην οποία οι άνθρωποι ήταν υπόδουλοι και υφίσταντο την εκμετάλλευση και την αυθαιρεσία της εξουσίας. Η μορφή του παραμένει έτσι ένα διαχρονικό κάλεσμα ελευθερίας από τα πάθη, επιστροφής στην αλήθεια, καλλιέργειας της καρδιάς και ζωντανής σχέσης με τον Χριστό.

Ο Σεβασμιώτατος ευχήθηκε ο Τίμιος Πρόδρομος να ευλογεί τη ζωή, τις οικογένειες και τον αγώνα όλων, τόσο τον πνευματικό όσο και τον κοινωνικό, ώστε το παράδειγμά του να γίνει πράξη στη ζωή των πιστών, καταλήγοντας με την ευχή: «Αυτό λοιπόν να το πετύχουμε στη ζωή μας, χρόνια πολλά και ευλογημένα σε όλους».

